

Exoten; van waarnemen tot actie - VOFF-dag 24 november 2012

Op zaterdag 24 november 2012 vindt in Nijmegen de VOFF-dag plaats. Ook dit jaar is deze weer gecombineerd met de landelijke dag van SOVON. De VOFF-dag is bedoeld voor iedereen die betrokken is bij het inventarisatiewerk van flora en fauna.

Dit jaar staat de VOFF-dag in het teken van exoten. In een serie lezingen wordt dit thema nader belicht. Daarnaast zijn er tal van stands van organisaties, werkgroepen, boek- en veldmaterialenverkopers en aanbieders van natuurritten. Bij het ter perse gaan van deze nieuwsbrief werd nog druk aan het programma gewerkt, maar in de loop van het najaar kunt u meer details vinden op www.voff.nl of op de website van RAVON.

De VOFF-dag vindt plaats in de Refter, de hal van het Erasmusgebouw, en in het bijbehorende collegezalencomplex op het universiteitsterrein te Nijmegen.

Jeroen van Delft

DNA-Barcoding – Helpt u mee?

Naturalis werkt aan het verkrijgen van 'barcodes' van de gehele Nederlandse flora en fauna. De techniek is in 2003 in Canada 'bedacht' om hele korte DNA-fragmenten (streepjescodes) te gebruiken om soorten te identificeren. Soorten die visueel niet of nauwelijks van elkaar te onderscheiden zijn, kunnen zo op een gemakkelijke en goedkope manier worden herkend. Ook van exemplaren die erg beschadigd zijn, kan de soort met zekerheid worden vastgesteld. Dit heet de 'Barcode of Life'.

Voor het verzamelen van de barcodes van **amfibieën, reptielen** en **vissen** heeft Naturalis de hulp van RAVON ingeroepen. In 2012 en in 2013 willen we van alle soorten in Nederland 3 – 5 exemplaren verzamelen, verspreid over het hele land. Dit moeten vers dode, intacte (of in elk geval goed herkenbare) dieren zijn, die zo snel mogelijk worden ingevroren (dus **niet** bewaard op alcohol!).

Dit kunnen we niet zonder hulp. Wat we vragen is of u, als u in het veld bent en een dood dier ziet, deze wilt meenemen en dit aan ons wilt melden. Het meenemen van inheemse soorten mag niet zomaar. RAVON heeft een ontheffing om dode dieren te mogen transporteren en wij kunnen u hiervoor machtigen. Als u een dood dier in het veld ziet, dan kunt u ons ter plaatse bellen met uw mobieltje (024 – 7410600). U krijgt dan direct in het veld een SMS met de ontheffing om het dier mee naar huis te mogen nemen. Als u in het veld naar uw machtiging gevraagd wordt, dan volstaat het laten zien van de gekregen SMS.

We vragen u om een bevestigingsemail te sturen met hierin

aangegeven de soort(en) die u heeft gevonden, de coördinaten en de datum van de vondst. Deze mail kan worden gestuurd naar a.spitzen@ravon.nl

Hoe dieren te bewaren?

Belangrijk is dat u het dier, of de dieren zo snel mogelijk invriest. Stopt u ook een label in de zak, in een apart plastic zakje zodat het label geen direct contact met het dier heeft met hierop:

- Uw **naam** en **email adres**
- De **datum** dat u het dier heeft gevonden
- De **naam van de locatie** inclusief **X- en Y-coördinaten**
- De **soort** en eventueel enkele **opmerkingen** die relevant zijn
- Indien u meer dode dieren tegelijk vindt, zorg dan dat **elk** exemplaar een **eigen** label krijgt.

Welke soorten zijn nog nodig?

Houdt u de website van RAVON in de gaten, we zullen hier regelmatig updates plaatsen over de binnen gebrachte soorten en aangeven van welke soorten we voldoende exemplaren hebben. Uiteraard valt het te verwachten dat met name de zeldzamere soorten lastig te verzamelen zijn. Dus vindt u een dode knoflookpad, gladde slang of beekprik, bewaar deze dan zeker voor ons.

Meer weten?

Wilt u meer informatie over dit project schrijf of bel dan met Annemarieke Spitzen (a.spitzen@ravon.nl). De website van Naturalis is ook erg informatief:

<http://science.naturalis.nl/research/dna-barcoding>